

Čís. 1461.

Přípustnost pořadu práva, domáháno-li se ze soukromoprávního důvodu vydání věcí, věnovaných veřejné bohoslužbě (res sacrae).

(Rozh. ze dne 31. ledna 1922, R II 20/22.)

Žalující obec jako knihovní vlastnice kaple domáhala se na žalovanému vydání klíče od kaple, jakož i různých věcí, věnovaných bohoslužbě (obrazů, pokrývek atd.), jež žalovaný před vymalováním kaple z ní odstranil a zdráhal se vrátiti. Soud první stolice k námitce žalovaného odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. **Důvody:** Jest zjištěno, že s povolením příslušných činitelů mohly se v kapli konati ročně dvě mše svaté a že k účelu tomu byla kaple posvěcena. Stává se tedy kaple objektem veřejnoprávním a jest sama i všechny předměty v ní vyloučeny ze soukromoprávního obchodu. Spory ohledně kaple samé nebo předmětu, v ní umístěných, jest tedy posuzovati se stanoviska práva veřejného a není soud příslušným o nich rozhodovati, nýbrž patří všechny takovéto spory na pořad práva veřejného. **Rekursní soud** zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **Důvody:** Se základním názorem napadeného usnesení nelze souhlasiti. Věnují-li se předměty veřejné bohoslužbě, nepozbývají tím způsobilosti, býti předmětem práva soukromého. Mohou i nadále býti ve vlastnictví jednotlivců nebo právnických osob. Jsou přes toto věnování předmětem vydržení, zcizení a zatížení ve smyslu soukromého práva. Pokud toto věnování k účelům bohoslužebným trvá, jest ovšem toto vlastnické právo obmezeno. Neboť i vlastník předmětů musí dbáti právních následků, plynoucích z takového věnování, pokud tento závazek není zrušen. Že by tyto předměty takovýmto věnováním staly se výlučným předmětem práva veřejného, není platnými zákony odůvodněno. Zvýšená právní ochrana, již těmto předmětům zákonodárství zaručuje (§§ 174, 175, 122 tr. zák., §§ 15, 250 ex. ř.), neznamena, že věci ty jsou výlučně předmětem práva veřejného. Spory o vydání těchto věcí z důvodů práva soukromého náležejí proto před soudy. (Srovnej: Mischler-Ulbrich Staatswörterbuch II. 117, III. 791, Randa: Právo vlastnické, str. 52, poznámka 36, Ehrenzweig system I. str. 204, Gierke: Deutsches Privatrecht II. str. 32 a zejména Pražák: Spory o příslušnost II. str. 103).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle § 38 odstavec druhý zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., rozhoduje soud o soukromoprávních poměrech ku jmění zádušnímu. Když zákon v odstavci prvním mluví všeobecně o jmění církevním, zde pak rozeznává zádušní a obroční, jest jasno, že pod zádušním zahrnuje všecko ostatní jmění církevní, t. j. všecko vyjma obroční, tedy jak věci svaté (res sacrae), t. j. věci sloužící přímo k výkonům bohoslužebným, tak jmění fabriční (bona fabricae), t. j. statky, jichž výtěžek určen jest k tomu, aby se z něho hradil náklad na výkony bohoslužebné. Zde jde o věci svaté. Soud tedy příslušným jest. Že se žádá nikoli za uznání vlastnictví obce, nýbrž přímo za vydání věcí, nevádí, neboť nárok na vydání opřen

jest v žalobním ději o vlastnictví cbce a je to v žalobním žádání tedy jen výpustka. Vskutku tedy uplatňuje se nárok vlastnický a jeho důsledek, na nějž ostatně sám § 366 obč. zák. žalobu vlastnickou co do žádání omezuje. Obec nepraví, jakým způsobem chce věci těch užívat, dokonce ne, že jich chce užívat způsobem, jejich náboženskému účelu odporujícím, dále žaluje také žalovaného jako soukromníka, nikoli jako strážce církevních zájmů, i jsou proto vývody stížnosti, že když se žádá o vydání věcí, žádá se prý o užívání jich, což prý je nepřipustné, když věci věnovány jsou náboženskému účelu, docela nepřipadny.

Čís. 1462.

Kupitel jest oprávněn požadovati na obmeškalém prodávateli náhradu škody, jež vzešla provedením koupě krycí, třebaš zboží takto koupené později se ziskem prodal.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1922, Rv II 373/21.)

Žalobce objednal od žalovaného větší množství cibule a ježto mu ji tento včas nedodal, uhradil potřebu krycí koupí a domáhal se pak na žalovaném náhrady rozdílu ceny smluvené a ceny, již vynaložil na koupí krycí. Žalobě bylo soudy všech tří stolic vyhověno, Nejvyšší soud uvedl

v d ů v o d e c h :

Zbytečným jest důkaz o tom, že žalobce krycí koupí neutrpěl vůbec žádné škody, ježto cibuli, po 2 Kč 40 h koupenou, prodal dráže než po 2 Kč 40 h, poněvadž, jak podotkl správně odvolací soud, žalobce žádá na žalovaném jen náhradu skutečné škody, t. j. náhradu toho, oč následkem porušení smlouvy se strany žalovaného musel vynaložiti více, by si zboží zjednal, než by byl vynaložil, kdyby žalovaný byl smlouvu splnil. Zda žalobce prodal koupenou cibuli bez dalšího zpracování, či zdali ji zpracoval ve svém podniku, zdali utrpěl při dalším prodeji ztrátu či měl zisk a jaký, jest úplně lhostejno, poněvadž krycí koupí provedl žalobce na svůj účet a žalovanému nic do toho není, jak žalobce se svým zbožím naložil. Komentář Staub-Piskův zmiňuje se ovšem o tom, že, docílí-li kupitel při krycí koupí nějakého zisku, musí jej odečísti od jiné škody, již snad nesplněním utrpěl. Tímto ziskem jest však míněn zisk docílený tím, že koupí při krycí koupí koupil laciněji než od obmeškalého prodávatele. Takový zisk odečte se od škody, nesplněním utrpěné, nikoliv však zisk, docílený kupitelem při dalším prodeji zboží, nabytého krycí koupí.

Čís. 1463.

Čtyřnedělní reklamační lhůtu § 6, poslední odstavec, zákona o automobilech jest počítati ode dne, kdy se osoba, k náhradě oprávněná, o osobě k náhradě povinné dozví, nikoli kdy se dozvědět mohla.

(Rozh. ze dne 1. února 1922, Rv I 856/21.)